

מתיקות השבת

יו"ל ע"י ישיבת חיים של תורה - לובלין פניה"ק ירושלים ת"ו | בראשות הגאון רבי מנחם ברוך יאועו שליט"א תלמידו של מרן פוסק חזון בעל 'שבת הלוי' צוק"ל

◆ משיחורנו של מורינו ראש הישיבה שליט"א ◆

מתיקות ההליכות וההלכות

"ויהי יצחק בן ארבעים שנה בפתחו את רבקה בת בתואל הארמי מפזן ארם אחות לכן הארמי לו לאשה". קשה לכאורה, מדוע התורה טורחת לפרט את היחוס של רבקה אמנו לזב ולאח רשעים, לכאורה ראוי היה להסתיר זאת? ונראה לבאר שהתורה רצתה ללמדנו בכה, שהיה כאן חסד ה' גדול מאד שיצחק נשא את רבקה.

פי מובא ברש"י שאלעזר היה מתאר למצא איזו סבה ועלה שאברהם יאמר לו להשיא את בתו ליצחק, ובמדרש (בר"ר ט"ו) אמרו חז"ל, שאלעזר רצה לעשק את יצחק ולהשיא את בתו אליו. והיה ביכולתו למעל בפליחתו ולהכשיל את השדוה האמתי של רבקה ליצחק, וכן היה בידם של לכן ובתואל להכשיל את השדוה של יצחק, וכמו שגרויב על כך להלן.

מתיקות עסק התורה

מוכא בגמרא (מגלה כח), תנא דבי אליהו, כל השונה הלכות בכל יום, מבטח לו שהוא בן העולם הבא! וצריך להבין, מה סבת הדבר שעל ידי למוד הלכות יזכה האדם לחיי עולם הבא, ונעצם, היאך הלמוד יכול לזכות את האדם לחיי עולם הבא?

אלא, שבהקדם עלינו להבין מהם חיי עולם הבא ומהו עסק התורה, הנה עלינו לדעת שהתורה אינה רק כסגולה בלבד, ששכעוסקים בה, וזכים על ידי כך למעלות טובות, אלא עקר מעלת עסק התורה הוא פאשר אנו משתנים לטובה על ידי הלמוד ובאים ממונו לקרבת אלקים.

וכמו שפצינו שאמרו חז"ל, אל תקרי הלכות אלא הלכות, שדבך מלומדים אותנו חז"ל שלמוד ההלכות צריך להיות אהד עם ההליכות, הנה, שצריך לבא מלמוד התורה והלכותיה לידי הלכות טובות שהם מדות טובות וקרבת אלקים, ולמוד תורה באופן כזה, שמביא את האדם לידי הלכות טובות. בנדאי מנזה את האדם לחיי העולם הבא, וכמו שפצינו (תענית כב), שאלהו הנביא אמר על

אנשים שנהגו בהליכות טובות, פאזתם שנהגו לשמח בני אדם, שבעבור זה הם בני עולם הבא.

הליכות שמלמדות הלכות

וכמו כן, שפאנו עוסקים בלמוד החמש וקוראים את ההליכות של אבותינו ושל רועי ישראל הקדושים הנזכרים בעבודות שהתורה מספרת עליהם, עלינו להסיק מהם 'הלכות', כלומר, ללמוד מלמוד זה הלכות והנהגות ישראל שנתנהג גם אנו בדרכי אבותינו ורועינו הקדושים ולא ללמוד את העבודות הללו לשם תענוג ואף לא בכדי להוסיף ידע בלבד, אלא בעקר בשביל להסיק מקה הלכות לחיי היום יום.

וכגון מה שפצינו שחז"ל (ברכות ד.) מדיקים בכה שמושה רבנו אמר: "פחצת הלילה אני יוצא בתוך מצרים", מדוע משה אמר פחצות, שמשמע בערה פחצות ולא ידע לומר פחצות, הרי בנדאי משה ידע מתי היא שעת חצות הקדושה? ובאר שמושה חשש מאצטגניני פירעה שהם לא יודעים מתי היא שעת חצות הקדושה, ואם כן, באשר תתחיל מפת בכורות בשעת חצות והם יסברו שאינה שעת חצות, הם יטענו שמושה בנדאי הוא ח"ו, לכן משה אמר פחצות - בערה פחצות, ומכך חז"ל מלמדים אותנו הלכה של הלכות טובות לחיים: למוד לשונה לומר איני יודע, שפא תתבדה.

מתיקות פרות התפלה

מאלעזר עבד אברהם אנו לומדים דרכי תפלה, שהתורה מספרת היאך הוא התפלל לה' שישלח לפניו את השדוה האמתי של יצחק, אף על פי שפסטר לבו היה לו רצון עז ותוקן שבתו תנשא ליצחק, פי רצה לזכות לעולם הבא גדול, על ידי שידבק בנרעו הקדוש של אברהם שפצינו את הרבים בידעת ה', ואם כן, להשיג שדוה אחר ליצחק זהו דבר הוגד את רצונו, ובכל זאת הוא מבקש מה' שפצינו לו שדוה עבדו יצחק.

מתיקות הניסים

— מכתבים למערכת —

גלגל הוא שחוזר בעולם

אל מערכת גליון מתיקות השבת, אבקש לפרסם את ספורי על כמת הכבוד שלכם, היות ויש בו לקחים טובים לתועלת הכלל.

נולדתי כבן יחיד להורים בעלי אמצעים כלכליים וגדלתי במוסדות חנוך שומרי תורה ומצוות. כבן יחיד, הורי לא חסכו מפני מאומה והייתי משפע בכל טוב וטוב, ובעקבות זאת, מאז ילדותי הייתי סולד מילדים שהיו מביתם מעוטי וכלת.

כשהגעתי לגיל השדכים, היינו שבעה בחורים בשעור, כאשר חמשה מהם היו מבתיים דלים וחסרי אמצעים, ורק אני ועוד חבור נוסף ששמו אלעזר (השמות משאלים), היינו מוצלחים ומשפעים, אלא שאלעזר היה חבר של כלם ואני לא יכלתי לסבל את החלשים.

יום אחד ישבתי עם אלעזר והסברתי לו כמה אני לא סובל בחורים מסכנים וחסרי ישע כמותם, ולדאבוני, הצלחתי להכניס בלבו ארס נגד בחורים אלו, ומאותו יום אלעזר הצטרף אלי ושינוי התהלכנו יקופי קומה והיינו נותנים יחס לא טוב לאותם בחורים.

את המאורע הבא אני מתביש לספר. אבל מכיון שהוא קשור לעקר הספיה אספר אותו. בקר אחד, אחרי ארוחת הבקר, עמדתי עם אלעזר מחוץ לחדר אבל ידנו ביחד בחקירה של הקצות החשוך בסגיא שלמדנו באותה תקופה, לפתע עבר שם אחד הבחורים מהשעור שלנו ששמו נחום והבגדים שלו היו מלכלכים בסחינה שנשפכה עליו.

כשהוא עבר לידי, נצמדתי חזק לקיר ומשכתי אלי את אלעזר, כדי לתת תחושה שאנחנו נגעלים ממנו. עיני הבחינו שנחום נהיה אדם מבושה וקשהוה המשיך, הוא הוציא מפיו את המלים 'לא אמחל לכם לעולם'. אני לא התחסתי כלל לדבריו והמשכתי לדון עם אלעזר בחקירה בתענוג רב. חלפו להם כמה חדשים ואלעזר מצא את זיווגו והחדש לאחר מכן גם אני מצאתי את זיווגי ונפרדנו מהבחורים. לחתונת שלנו הם לא הגיעו וגם לא רצינו שהם יגיעו, לשנינו היו משפחות גדולות ומקבדות, כך שהם לא היו חסרים לנו כלל ויצאנו שנינו למסלול החיים. אלעזר עבר לגור בחיפה

« המשך העמוד בכתב ע"ד »

נמצא, שבתפלה זו הוא בעצם בקש דבר שהוא לא חפץ בו, אלא בקש זאת רק מפני שכן רוצה אברהם אבינו, ואת דרכי התפלה הללו יש לנו ללמוד מאליעזר ולהבין שלכל תפלה שאנו מוציאים מפיו יש ערך גדול, גם אם בלבנו איננו חפצים בכך מחמת יצרנו הרע.

שמונה עשרה של אליעזר

יכמו כן אפסר לומר שתפלת שמונה עשרה שתקנו לנו אנשי כנסת הגדולה דומה היא לתפלתו

הטבע, ו'רופא חולים', שה' רפא אותו לאחר שפול את עצמו בגיל זקנה, ו'מטיר אסורים', שהתיר את שררה אמונו שהיא פלג גופו כפאשר נשפתה בידי פרעה ואבימלך.

ולאחר מכן אנו מבקשים 'הגנו מאתך חקמה, בינה ודעת', שזנקה אף אנו לדעת של הכרה בה', כמו שהיה לאברהם אבינו, וכן על זה הדרך בשאר הנרכות, וכיון שאליעזר הזכיר בתחלה את זכותו של אברהם, לכן הוא הצליח והתקבלה תפלתו.

של אליעזר, שהתחיל את תפלתו "ה' אלקי אדני אברהם", שזה קעין ברפת אבות שאנו מזכירים בכל תפילת שמונה עשרה 'אלקי אברהם' וכו', ואומרים 'האל הגדול, הגבור והנורא', שברך גם מזכירים את פעולותיו של אברהם אבינו שהוא הראשון שגלה ופרסם שה' הוא גדול, גבור ונורא.

וכן התקנוה באברהם אבינו ברפת מחיה מתים, שהתקנו בו 'סומך נוסלים', בעת שצצל מנומרוד שהפילו לכבשן האש והקב"ה התייה אותו נגד

מתיקות מחשבות של נאמנות

ביותר שהיה לאברהם הוא יצחק, אם כן אליעזר משל בו, כלומר שעזר ליצחק להגיע לשלמות שלו, ומפיון שהוא משל ביצחק, היה בידו את הפח להכשיל את השדוף של יצחק.

הפסוק מלמדנו שאליעזר 'מחריש', שהוא נעשה "כחורש לא אשמע וכאלם לא יפתח פיו", שסגר את אזניו ואת לבו מלשמע את הטענות שהיצר מסית אותו להחליש בדעתו מן שפעת בתו תצטרף להנשא לנעני בשוק במקום שתנשא לכן אדוני.

ומכאן אנו למדים הלכה נוספת של הליכות טובות והיא מעלת השתיקה, שפאשר נדמה לאדם שה' לא היטיב לו בדבר שצפה להנשע בו, ונדמה לו שה' לא שמע לתפלתו, עליו לשתק ולהזהר שלא להוציא מפיו טענות וטריגיה כלפי שמיא ח"ו, כי המלים שאדם מוציא מפיו הן עושות רשם גדול, וכשישתק את פיו, יוכל לראות בישועת ה'.

אלא אפסר לבאר, שהתורה רצתה ללמדנו, שאף על פי שאליעזר ראה את הנסים שנעשו לו באותו היום, אבל היתה בלבו חלוקת העצה, שפוצד אחד הוא התבונן האם ה' 'הצליח' אותו להביא את השדוף האמיתי ליצחק, מפני שה' מרצה ב'דרכו' והיא אמיתית בלב נאמן לאברהם, ומאידך הוא התבונן לראות 'אולי' השדוף הזה יכשל וכן תתמלא משאלת לבו להשיא את בתו ליצחק.

מי מושל בי?...

ובכרטי שאברהם אבינו היה בגיל זקנה כפאשר הוא שלח את אליעזר להביא שדוף ליצחק, וכתוב: "ואברהם זקן בן צמיום וה' ברוך את אברהם בכל", ויש כמה שיטות בגמרא (ביב טו) מהו בכל, לפי דעה אחת בת היתה לאברהם ובכל שמה, ובפשטות בכל הפנה שה' הביא לו בן שהיה כלול בכל, ובפסוקים שלאחר מכן כתוב שאליעזר היה מושל בכל אשר לאברהם, ומפיון שהאוצר הגדול

כפאשר רבקה הגיעה ליד הבאר ומרה לאליעזר "גם לגמלי אשאב", כתוב עליו: "והאיש משתאה לה", ופרש רש"י שהוא השתומם ונבהל, ויש לבאר שהבהלה שלו היתה מן שרעה שתפלתו התקיימה, אף על פי שבתוך לבו מצד רצונו האישי, הוא לא רצה למצא ליצחק שדוף אחרי כלל, אלא רצה שבתו תנשא אליו.

שתיקה והתגברות

ולאחר מכן כתוב: "והאיש... מחריש", ולכאורה, הרי מפיון שהוא נבהל, ברור שהוא שתק, שהרי בזמן הפלה אדם שותק? ועוד, שפיון שאליעזר ראה שהתקבלה תפלתו בדרך גס ושיניהם ראו את הנסים שנעשו לרבקה, שעלו המים לקראתה והיא הצליחה בתוך זמן קצר להשקות את כל הגמלים, אם כן, מדוע כתוב בפסוק: "לדעת ההצליח ה' דרכו אם לא", הרי הדבר ברור ונראה לעין שה' הצליח את דרכו ומה המיקום להסתפק?

מי יתן טהור מטמא

בציור שבכותרת הגליון: עשו חושב להטעות את יצחק ושואל אותו כיצד מעשרין את המלח ואת התבן שבדין, ופועלה על שלחנו בשר קלב לאכילה, ויצחק משתדל להשיבו לדרך הישר ומספר לו היאך הוא עבד את ה' בביתו של אברהם אביו בעבודת ה' שהיתה פעבודת הקטרת וכהדלקת המנורה בבית המקדש.

בציור שלפנינו: רבקה עובדת את ה' בבית בתואל ולכן, שמערימים על הברית בכך שכביכול הם מקבלים אותם כאוחרים, וכלי שטימבו לב, הם שודדים מהם את כספם.

מה הבהיל את אליעזר בזמן שמצא את רבקה? והיאך הוא קדש אותה עבור יצחק עוד טרם ששאל אותה "בת מי את?"

ומדוע בכל זאת ה' הצליח את דרכו?

על כך במאמר: 'מתיקות מחשבות של נאמנות' ובמאמר: 'מתיקות הערך העליון בעולם העליון'

עצות מתוקות

את יעקב יצחק ברוך ברכות טובות, ואת עשו ברוך "ועל חרבה תחיה", ולמעשה, עם ישראל סובלים מהחרב של עשו, אם פן מדיע יצחק ברכו ברכות ברכה? אלא משום שגם בלי עשו, "והאלקים עשה שיצאו מלפניו", והקב"ה ברא כל מיני דברים שיש בכתם לקפח את חיי הבריות, כמו מאכלים המזיקים או על ידי תאונות דרכים ונדומה וזהו טובה עבורנו, שעל ידי זה אני יראים מה' ויזהרים מלקחת דרכים שקללות.

רכיב צא בזה, גם עשו הוא טובה לעם ישראל, שעל ידי גזרותיו הרעות אנו שבים בתשובה, ואדרבה, יהודי שמת על ידי עשו, הוא זוכה להנצח להיכלות הצדיקים, משום שמת על קדושה ה' ולא כמי שמת על ידי תאונת דרכים, שאינו בגדר מת על קדושה ה'. והסבה שדוקא עשו נבחר לקבל פאת ברכה, היא מפני שדברך שאדם רוצה לילה, בה מולכין אותו.

מתיקות שיחי

רבנו של עולם, חננו ברחמיך בחיים ארוכים, טובים ומתקנים, והצילנו מכל מיני נזקים ופרענויות שלא יבואו לעולם, ואבד והשמד את כל הקמים עלינו לרעה, הן מבני עשו והן מבני ישמעאל, וזכר לנו ה' אלקינו את כל אותם יהודים שנהרגו ונסבחו על ידי אמות העולם, ובזכותם זכנו ללכת בדרכי ישראל וישראל מלכה מלכה, ומאלנה אלה שלמה בסוד וברחמים, ותמלא הארץ דעת ה' פנים לים מים, אמן סלה.

השכינה, ויגדמת הענין שהיה לישראל במדבר שהתנה את עם ישראל בדרך הנכונה.

על כל פנים, כמו שהנסיים שהיו בבית שרה ארעו גם אצל רבקה, כך פיצא בזה בודאי גם אליעזר שרת את יצחק בנאמנות כמו ששרת את אברהם, ומזם יצחק ידלה ומשקה מתורת רבו, שהשקה את יצחק את הדעת שקבל מאברהם וספר לו את מעשיו של אבי הגדול ואת המופתים שעשה עמו ה', ועל כן התורה נפרטת שאליעזר קרא ליצחק "אדני", ללמדנו שהוא המשיח לשרת גם את יצחק, כמו ששרת את אבי.

ואמר שהקדים לשאל אותה "בת מי את" לפני שנתן לה את הנזם והצמידים, ושנה בכה בדבריו, בקדי שלא תפשוהו בדבריו ולאמרו היאך נתת לה ועדן איך ידע מי היא, הרי שהיה ראויו לו לשאל תחלה בת מי היא ולא עשה פן, ועל אף כל זאת, הקב"ה זכה אותו שלא להקשל, מפני שהתפלל ובקש למלאות את שליחותו של אברהם ששלחו.

וכאשר הוא ספר להם את השתלשלות הדברים, הוא אמר: "ואמר אל אדני אלי לא תלה האשה אחרי", ובפסוק זה דרשו חז"ל "אלי" כתיב, שרצה שיצחק ישא את בתו, ואלו בפסוק שאליעזר דבר בפעל עם אברהם, כתיב אולי בכתיב מלא, ואפשר לומר שמתחלה כתוב בכתיב מלא, פי אליעזר הסתיר את הנסיון והקשי שהיו תביים בסתרי לבו, אך כאשר ראה אליעזר שלבן ובתואל נמסים להפריע לשדוף, אז הוא גלה להם את מצפוני לבו, שבאמת רצונו היה "אלי" ורצה להפריע בעצמו לשדוף, אבל לא עלתה בידו, פי ה' ד' בדבר לעשות את הטוב ביותר לאברהם אהובו.

משרת לדורות

והמדרש (ילקוט רמז קט) אומר, שכאשר אליעזר הגיע עם רבקה, יצחק חשד בו שהוא לקח את רבקה לעצמו בדרך, משום שאליעזר היה עבד ועבדא בהפקרא יחא ליה, והיה לו את הנסיון לקחת את רבקה לעצמו, ויצחק סבר שלא יתכן שהוא עמד בנסיון הזה שלא לגזול אותה לעצמו, ובכל זאת רואים שאליעזר המליך עליו את יצחק, שהרי כשרבקה שאלה אותו: "מי האיש הלוה הלוך בשדה לקראתנו", הוא השיב לה "הוא אדני", הרי שקרא ליצחק "אדני", ובודאי הוא המשיח להמליך אותו עליו גם אחרי שחשד בו, ויכין שפן, אמר הקב"ה מה נעשה לעבד הזה שנחשד בדבר שאין בו? נעלה אותו חי לגן עדן.

ולכאורה, מדיע אליעזר קרא ליצחק "אדני" בתויו של אברהם שהוא אדונו? אלא שלאחר מכן פתוב שיצחק הכניס את רבקה לאהלו "ואהבה", ומדיע התורה צריכה לפרש זאת?

אלא ללמדנו, שהוא ראה בה את הפעולות של שרה, שהן מעלות האהבות על ה', וכל הנסים שהיו באהלה של שרה היו באהלה של רבקה, והיו הדולק מספול על נשמת הצדיקים שהיא מאירה, ועל הדעת שרבקה קבלה מיצחק כמו ששרה קבלה מאברהם, והברכה בעשה מספול על קו שהם היו מתבוננים בעת אכילתם בחסדי ה' שברא מאכלים טובים וברא בגופם אברים לעכל את הפאכלים, והענין מספול על השרת

כשאברהם אבינו שלח את אליעזר עבדו, אליעזר ידע שאם רבו שולח אותו, הוא אכן יוכל למצא שדוף מתאים ליצחק, אלא שזה תלוי בו, שאם נעשה את שליחותו בנאמנות ויפתל לה שייזהר למצא את השדוף המתאים, ויפהו ה' למוצאה.

ואר על פי שנדמה לכאורה שהשדוף שאליעזר ימצא ליצחק לא יועיל לו כלום, כי פעת הוא עומד פרשת דרכים של מתי אעשה גם אנכי לביתי, וכשימצא שדוף ליצחק במקום את בתו, הוא מותי את בתו ללא שדוף גנון, בכל זאת הוא הבין שראוי לו לדאג לרבו וליצחק בנו, שהרי ה' אוהב צדיקים ובזכות הצדיקים ה' משפיע את כל הטוב לעולם, ואם כן, כשהוא ייטיב לאברהם, תהיה מקף תועלת גם עבורו וגם לכל הבריה.

להמשיך את דרך ה'

ועוד, שאליעזר דאג בעקר על העולם הבא שלו, וכעת הוא התבונן והבין שגם אם הוא יצליח להשיא את בתו ליצחק, הרי שעל ידי זה הוא עלול להפסיד מלהיות בעולם הבא במחצתו של אברהם אבינו, כי בשמים מחשיבים יותר את הנאמנות שלו לראג להביא ליצחק את השדוף הנכון, שבה תתקיים הבטחת ה' לאברהם: "פי ביצחק ישרא לק זרע", שקבלו בכה גם השדוף של יצחק, ואילו אם יכריח להשיא את בתו ליצחק, הרי שבכה יאבד את מעלתו של יצחק ויפסד כל ההמשכיות של אברהם חלילה.

נמצא, שכדי שאדם יזכה לעולם הבא על ידי כל מצוה ומצוה, עליו להתבונן ולראות שהוא אכן מקים אותה עם נאמנות לה' וכפי רצונו ותבונה באמת, וכן יזכה בעבודה לעולם הבא.

וכאשר אליעזר מצא את רבקה, אפשר לדיק ולראות שהוא אפילו עשה דבר לא גנון, שנתן לרבקה צמידים וזהב ורק אחר כך שאל אותה "בת מי את", בעוד שפון הראוי היה שקדם יבר וישאל אותה האם היא ממשפחת אברהם, שהרי אברהם השיב אותו על כן, אלא משום שפססו לבו הוא לא רצה למלאות את שליחותו להביא את השדוף שאברהם מבקש ליצחק, לכן כמו שבלי פגנה הוא שאל בתפלתו שלא פהגן, כך גם בלי שימת לב הוא עשה מעשה שלא פהגן, שקדש את רבקה ליצחק, בלי לדעת האם היא אכן עומדת בתנאי שהציב לו אברהם, שתהיה ממשפחתו.

ה' אוהב צדיקים

וכמבאר גר"ש (כד, לו) שאליעזר שנה בדבריו כשספר לבתואל וילבן היאך מצא את רבקה,

המושך מתקנות הניסים

ומשם עבר כמה דירות ועקב כך ועקב טרדות הזמן, הקשר ביני התנתק לחלוטין.

עברו להם שנה ושנתיים, גם המשך ומונה שנים, ועדן לא יציתי לילדים, עשיתי השתדלות רבות, גם תפלות וצדקות רבות וכלום לא השתנה, הדבר הטריד את שליית עד מאד, עד שהייתי מדאג ממצבי במשך כל יום וכל היום.

עבר אהד, יצאתי לתפלה בפתל המערבי וישם ראיית את אלעזר עומד ליד הכתל ובוכה בדמעות שלישי, נזכרתי בשנים שהיינו חברים טובים ולבנו יחדיו קגיות קשות שב"ש, וכעת רחמי התעוררו עליו, ראייתו להבין מה מעיק לו, אויל אוכל לעזר לו. המתנתי לרגע שהוא יסיים להתפלל, כדי שאוכל לשוחח אתו. ורק כעבור כחצי שעה, הוא סיים את תפלתו הבוקעת מהלב. כשהוא חזר על עקבותיו, הוא הבחין בי שאני יושב מאחוריו.

אלעזר התפעל ואמר: מה, אני בהלם, זה אהה! אני עכשו עומד כאן בפתלה ארקה לפני ה' שיזכה אותי למצא אותך והנה אהה כאן מאחוריו...

ישבנו שינינו בפנה והוא ספר לי מה עומד מאחורי התפלה שלו, הוא ספר: מידי אחרי החתנה שלי, נולד לי בן אוטיסט, מאז לא נולדו לי עוד ילדים, בשנה האחרונה הוא נפטר, היום אחרי החתנה, נכנסתי לביתו של אהד מגדולי ישראל, מספר אלעזר ספרתי לו את צערי ונבקשתי את ברכתו לזכות בילדים בריאים, הרב אמר לי לפשפש במעשי, אם לא פגעת במישהו, תוך כדי שאני עומד לפני הרב, נזכרתי בכך שהשפלנו חמשה חברים וספרתי את זה לאותו גדול.

הרב אמר לי שכתשבות המשקל, אני צריך לכת יחד אהה אל המשת הבחורים הללו ולפסי אותם לי שימחלי אמרתי לרב שהמשימה האהה נראית לי כבלתי מציאותית, כי אין לי איך להשיג אותך וכל שכן שאין לי איך להשיג את אותם חמשת הבחורים, שאיני יודע כלל מה אתם והאם הם התחנתו. הרב השיב לי: כשתוכל לעשות את זה דבר מציאותי, אז גם יהיה מציאותי לך לזכות בילדים בריאים.

יצאתי מביתו של הרב שבור ורוצוץ. בצר לי עלית ליהוילים, וכאן, בפתל המערבי, שפתה את אהה לבי לפני ה' שישלח לי אותך, והנה אהה כאן. ומה אתה? שואל אותי אלעזר. ספרתי לו שמאז החתנה לא נולדו לי ילדים, ובאתי לכאן הערב להתפלל על

כך לה', אבל זו לא הפעם הראשונה שאני בא לכאן אמרתי לו, אני כבר הייתי בהרבה קברי צדיקים ומקומות הקדושים ועדן לא נושעתי, והדבר מעיב מאד על רוחי.

אלעזר אמר לי, אני חושב שמשמים נפגשו כאן, כדי להודיע לשיניו שיש הסבה לצער שלי. אלעזר נגש לענן ואמר: אהה מכוין שעשיתי מעשה שטויתי מאד בכך שדרכנו אותם... את האמת אמה שלצערי, הטבע שלי שאני מזלזל בחלשים. לא נתן לי עד עתה להבין שיש היתה שטוית, אבל אחרי כל מה שאלעזר ספר לי, הבנתי שהסכלתי עשו ובסכתי גם אלעזר סבל כל כך.

הרגשתי בושה גדולה מאלעזר ואמרתי לו: אני חושב שהראשון שאני צריך לפסי אותו זה אתה, אני הססתי אותך להשפיל את הבחורים. אלעזר אמר מיד: אני לא מאשים אותך כי אני בעל בחירה ובחירה שלי התפתתי לכה כעת בא נגש לפסי אותם.

באותם רגעים עברתי מהפכות גדולות בנפשי, שלא עברתי מעודי, הרגשתי שאני משנה את הטבעים שלי מהקצה אל הקצה כדי להחליט שאני מעריך גם אנשים חכמי, ישע ומסכנים, ואז, כשחשבתו להתחיל לפסי אותם, אמרתי לאלעזר שאני חושב שהעקר שצריך לפסי אותו זה נחום, שאמר שהוא לא יסלה לנו לעולמים.

אלעזר היה בהלם לשמע מכך ואמר שהוא לא שמע אף פעם שנחום אמר ככה, באותו רגע הבנתי שאלעזר בכלל לא שמע את נחום אומר את זה, וספרתי לו שכן היה. אלעזר דאג מכך מאד ואמר לי, חביבים עוד הערב להשיג אותו...!

למעשה, לא הצלחנו להשיג אותו באותו ערב, אבל הגענו לאחד מהבחורים האחרים, בקשנו ממנו בטלפון להגיע אליהו הביתה לשיחה חשוכה והוא הזמין אותנו בשמחה לביתו, בלי שהוא יודע מי אנחנו. הגענו לביתו, הוא היה נשוי, והוא הכניס אותנו לסלון שלו בדירה רחבת ידים ומפארת. היה נכר שהוא משפע ומצלח מאד, גם הו לו בבית ששה ילדים חביבים.

כמוכך הוא נזכר בנו וראה את שינינו שאנו נראים מסכנים לעמותו, הוא נתן לנו הרגשה טובה מאד וכששמע את ההתנבלות שלי, הוא אמר: אין לי מה להקפיד עליכם, אם רק אתם לוקחים לעצמכם לקח לחיים מכך שהנה ה' יכול להפך את הגלגל והמסכן יהיה מצלח והמצלח יהיה מסכן.

אני הסברתי לו שאלעזר לא אשם כלל ואני הוא האשם שהססתי אותו, אך הוא נתן לנו הרגשה טובה שאינו רוצה לראות כלל בחסרו שלנו, ועוד באותו ערב הוא הצליח לקשר אותנו עם עוד שלישה בחורים לשעבר, והבטיח לנו לצרף הלקח שיכיים גם שלשתם בעלי נכסים, אחד יותר ואחד פחות, אבל כלם מצליחים, ואני ראיית בחוש שנחום ושלשת האחרים מצליחים הרבה יותר ממני. גם שלשתם מחלו לנו וכל אחד אמר בסגנון שלו שהעקר הוא הלקח שיצא מקר.

הקשה ביותר היה לנו עם נחום. את נחום השגנו רק למחרת, בתוך השיחה שבה למדנו לפני בתשע שנים, מציאנו אותו שוכב בחדרו, שבור לב ומדכא, שלחנו בחור שיצא לו, כמובן בלי לומר לו מי אנחנו, וכעבר דקות ארוכות הוא הגיע, שוחחתי אתו והוא ספר שהוא סובל יותר מאתנו, שהוא כלל לא הצליח למצא את זוגו, ומכך החיים שלו מרירים מאד.

תוך כדי הדברים, נחום ספר לנו שהוא קרא בגליון מתיקות השבת רעיון חזק על מנוח אביו של שמעון, שחזר לומרם שמכיון שהוא הקפיד על בעו, לכן מנו לבצעו ששים ילדיו, ומשמע שגם מנוח עצמו נזק בגלל שהקפיד על בעו והזיק לו בפסדה שלו, ובגלל זה שמעון בנו נכשל בחלק אחר רעיון ונשא את דלילה הפלשית שהיא גרמה להרגו.

נחום אמר: כשקראתי את הדברים האלו, הבנתי שיתכן שסבת הסבל שלי היא בגלל שיש לי קפדה עליכם ואמרתי שלא אמחל לכם לעולם, ולכן רייתי מאד למצא אתכם ולהתפייס אתכם, אך לא תארתי לעצמי שאכן תגיעו לכאן... לחצנו ידים לנחום והתפייסנו אתו בכל לב, כשנפרדנו, נתתי לנחום אלף שקלים, גם אלעזר הוציא מניסו שמונה מאות לבו של כל אחד.

והקב"ה שזופה הכל, רחם עלינו וישתונו הגיעה בזו אחר זו, הראשון שנושע היה נחום, תקופה אחר מכן הוא בשר לנו על חתנתו. כמה חדשים לאחר מכן נולד לאלעזר בן בריא ושלם, וקצת יותר מאחר גם אני החיב נושעתי ברחמי ה' ויכתיב לבתי ראשונה. כיום אני מצפה לילדים נוספים, אבל החינוך שהיה לי מכל המעשה הזה לא נמחה וכנראה לא ימחה מזכרוני לעולם.

י. ק. בית שמש

חידוים מתוקים

א. איזה למוז תורה מבטיח לאדם מקום בעולם הבא? **ב.** איזו תפלה התפלל אלעזר עבד אברהם והיא התקיימה נגד רצונו? **ג.** איזו שתיקה חשוכה מלמדנו עבד אברהם? **ד.** איזו הנהגה נהג אלעזר שלא כהגו בזמן שמצא את השדוך של יצחק, ומדוע בכל זאת לא נכשל?

התשובות מונחות בתוכן גליון זה. ניתן לשלוח את התשובות לכתובת האי-מייל: 7885595@gmail.com או בהודעה קולית בקו מתיקות: 073-313-4395. ביצוריק.שם. כתובת וטלפון: הוזה מפרשת יורא: נתן וסבוציק, בית שמש.

כח האורים ותומים

חז"ל (ברכות ג) מספרים שפאשר עם ישראל היו נצרכים לפרנסה, היו באים לזוד מלכוד וזוד היה מיעזר להם, לכו ופשוטו ידכם בגדוד, מידי היו מתעצבים באחיותפל ונמלכים בסנהדרין שפראשם עמד בגנהו בן והוידע ושואלים פאורים ותומים שהיו על לבו של אביתר הפהו, ורב יוסף מביא על כך את הפסוק: "ואחרי אחיותפל והוידע בן בגנהו ואביתר". ומפסוק זה הפזפזר רק את שמו של

אביתר ולא מזכיר את האורים ותומים, מוכיח שמעלת האורים ותומים אינה רק ב'פצא' של החשן בלבד, אלא העקר הוא האביתר שעליו מנחים האורים ותומים, ואם החשן מנח על לבו של פהו צדיק, אזי וזכים לקבל את התשובה הנכונה מהאורים ותומים ולהפך ההפך ח"ו, כמו שמצינו במעשה פלגש בגבעה, ששאלו באורים ותומים וקבלו תשובה שלא פהגו, ששמעו שהיה יעלה להלחם בגני בגימיו ונהרגו על ידי זה אלפים מישראל.